

DRUK & DWARS

Druk en Dwars & het Noordelijk Onderwijsgilde

door Marieke van Roy en Laura Batstra

Het team van Druk&Dwars en de specialisten van het Noordelijk Onderwijsgilde bundelen hun krachten ten behoeve van een sterk, kindvriendelijk en veilig opvoedklimaat in een inclusieve tolerante samenleving.

Druk & Dwars ontstond in 2010 toen Laura Batstra met enige bombarie ontslag had genomen bij een Groningse kinderpsychiatrische instelling, omdat ze vond dat kinderen daar veel te snel psychiatrische classificaties en medicamenteuze behandelingen kregen. De landelijke media pikten dit op en hierop contacteerden nogal wat ouders Laura omdat ze op zoek waren naar hulp bij de opvoeding van hun drukke en dwarse kind, maar geen psychiatrisch label of medicatie wilden.

In die tijd was dat vrij moeilijk, omdat een psychiatrische classificatie nog nodig was voor vergoeding van hulp. Laura, inmiddels werkzaam bij de Basiseenheid Orthopedagogiek van de RuG, ontwikkelde een groepsoudercursus waarmee ouders handvatten bij de opvoeding kregen zonder dat daarvoor een kindgebonden label nodig was. Samen met haar collega Sanne te Meerman implementeerde, evalueerde en optimaliseerde ze deze cursus in een aantal gemeenten in Groningen.

De vleugels van Jeannette Doornenbal

In 2014 gingen Laura en Sanne samenwerken met Jeannette Doornenbal van de Hanzehogeschool Groningen. Met haar enorme netwerk, energie en visie, gaf Jeannette Druk & Dwars tegelijk vleugels en vaste voet aan de grond. Het project groeide uit tot een bloeiend samenwerkingsverband tussen Orthopedagogiek, de Hanzehogeschool, en diverse Noordelijke gemeenten en praktijkorganisaties. Door het bieden van eerlijke voorlichting over ADHD en D&D- gedrag, het onderzoeken en waar nodig en mogelijk corrigeren van bestaande voorlichting, het bieden van ondersteuning aan ouders en het stimuleren van een meer inclusieve gemeenschap (www.klassenfeestjes.nl) hoopt het team van D&D onnodige psychiatrische classificaties en behandelingen te voorkomen, zodat deze specialistische hulp bewaard blijft voor kinderen en gezinnen met de meest ernstige en hardnekkige problematiek.

NOG meer uitbreiding

Promotieonderzoek van Maruschka Sluiter liet zien dat de D&D oudercursus opvoedstress bij ouders vermindert en dat psychiatrische hulp vaak niet meer nodig is. Vanuit het veld kwam de vraag of volgens dezelfde principes als in de oudercursus een training ontwikkeld kon worden voor onderwijs en kinderopvang. Om optimale kennis en ervaring betreffende deze settingen in huis te halen, is Druk & Dwars een samenwerking met het Noordelijk Onderwijsgilde (NOG) aangegaan. Het NOG is een professionaliseringscentrum voor specialistisch en passend onderwijs in Noord Nederland dat werkt vanuit een visie die perfect aansluit bij D&D.

Directeur Marieke van Roy: “Bij goed onderwijs zie ik bevlogen professionals voor me die bij elk kind blijven puzzelen met wat ze zelf kunnen doen om dit kind verder te helpen. Op die manier ontwikkel je namelijk vakmanschap. En vakmanschap zorgt er op haar beurt weer voor dat kinderen uitgedaagd, geïnspireerd en geactiveerd worden, zonder dat ze gefrustreerd raken. Maar vakmanschap is veel meer dan enkel goed lesgeven of opvoeden; het veronderstelt bijvoorbeeld ook dat je kinderen leert om op te komen voor zichzelf, om met moeilijke situaties om te gaan, of om het positieve van anderen in te zien en anderen niet buiten te sluiten.”

Afscheid

Er was niet alleen uitbreiding, maar ook afscheid binnen Druk & Dwars. Zo maakte promovendus en coördinator Maruschka Sluiter de keus om na haar promotie fulltime in de praktijk te gaan werken als gezinsbegeleider. Haar coördinerende taken zijn overgenomen door Marieke van Roy. Daarnaast heeft het D&D team met pijn in het hart afscheid moeten nemen van Jeanette Doornenbal. Zij is 12 maart jongstleden overleden (zie elders in dit blad). Haar bevlogenheid, kennis en inclusieve gedachtengoed zullen nog lang doorklinken in onder meer het project D&D.

Duurzame veranderingen

Op dit moment bestaat het basisteam van Druk&Dwars uit Laura Batstra (projectleider), Marieke van Roy (promovendus en algemeen coördinator), Elin Hondebrink (communicatiemedewerker), Sanne te Meerman (coördinator Voorlichting) en Marc Conradi (coördinator Klassenfeestjes). In samenwerking met het NOG is een aanbod voor gemeenten ontwikkeld dat bestaat uit 5 pijlers: Voorlichting, Oudercurssussen, Leerkrachttrainingen, Trainingen voor de kinderopvang, en interventies voor meer inclusie van onder anderen drukke en dwarse kinderen in schoolklassen.

Het aanbieden van trainingen aan zowel ouders als onderwijs als kinderopvang volgens dezelfde basisprincipes beoogt het bewerkstelligen van een consistente en kindvriendelijke benadering in de diverse leefomgevingen van kinderen. De basistrainingen gaan vergezeld van Train-de-trainer cursussen zodat visie en werkwijze voortduren als het D&D team na een aantal jaren weer uit een gemeente is vertrokken.

Dit jaar wordt de aanpak in samenwerking met Effectief Onderwijs en Stichting Kinderopvang Stad Groningen (SKSG) geïmplementeerd in de gemeenten Groningen en Eemsdelta. Professionals uit andere gebieden kunnen tegen vergoeding ook gebruik maken van de verschillende trainingen in het aanbod, maar het heeft de voorkeur om de integrale D&D aanpak in wijken of gemeenten te implementeren.

Delen

Soms is een geheel meer dan de som der delen. Dit gaat zeker op voor de samenwerking tussen het NOG en D&D. Kennis, vaardigheden, ervaringen en netwerken vullen elkaar aan en versterken elkaar. Het streven is en blijft een sterk, kindvriendelijk en veilig opvoedklimaat in een tolerantere samenleving waarin voor iedereen een plek is en waarin ook degenen die een beetje anders zijn gewaardeerd worden.

www.drukendwars.nl

Jeannette Doornenbal: Samen – en inclusief

7 juni 1954 – 12 maart 2021

Door Laura Batstra en Mineke van Essen

“Hier krijgen we nog heel wat mee te stellen”, schijnt haar moeder te hebben gezegd toen ze op 7 juni 1954 haar net gebaarde baby **Jeannette Marieke Doornenbal** in de heldere ogen keek. Inderdaad was Jeannette vanaf haar jonge jaren al kritisch en nam ze geen blad voor de mond. Ze vond bijvoorbeeld dat haar vader ondanks zijn fulltime baan meer in het huishouden diende te doen, en hamerde daar ook op. Niet verwonderlijk dus dat toen Jeannette in 1983 bij de Groningse vakgroep Orthopedagogiek kwam werken, ze onder meer onderwijs in *Vrouwenstudies* ging geven.

Haar universitaire loopbaan was in de jaren zeventig begonnen, met een student-assistentchap bij onderwijskunde. De studie beëindigde ze met een afstudeerscriptie over de moeilijk opvoedbare meisjes in de Helddringstichtingen in Zetten, die in verzet waren gekomen tegen het onderdrukkende regime in de instelling. Ze gaf het werkstuk de uitdagende titel

Verzetten mee. Al in deze scriptie zien we de elementen die Jeannettes carrière zouden blijven kenmerken: de inzet voor kwetsbare kinderen, gelijkheid en inclusiviteit – in combinatie met onverschrokken voor de troepen uitlopen.

In 1996 rondde Jeannette een proefschrift af op het snijvlak van vrouwenstudies en Pedagogiek: *Ouderschap als onderneming*. Uit interviews met vijftig ouderparen bleek dat mannen steeds meer een rol in de opvoeding gingen spelen. Dat klonk mooi, maar Jeannette groef een laag dieper. Moeders, constateerde zij, zijn zo blij dat hun mannen eindelijk wat doen in het gezin, dat ze de inzet van de vaders hoger waarderen dan hun eigen bijdragen. Zo ontstonden er volgens haar opnieuw machtsverschillen: “Het is als bij de intrede van mannen in vrouwenberoepen: komen ze net binnen, zitten ze gelijk weer aan de top. Zo plukken mannen de baten van de emancipatie, zelfs binnen het gezin.”

In 1998 sloeg in haar eigen gezin het noodlot toe: haar grote liefde Christian de Zeeuw kreeg alvleesklierkanker. Hij overleed een jaar later, Jeannette moest met hun drie jonge kinderen alleen verder. Het heeft haar leven getekend, maar de krachtige vrouw die ze was, haalde er ook nieuwe inzichten uit: “Door zijn aanwezige afwezigheid heb ik beter begrepen wat van waarde is: elke dag datgene te doen wat er te doen is.”

De dood van Chris zette Jeannette aan het denken over de toekomst. Al langer twijfelde ze over het wetenschappelijke karakter van haar universitaire functie; ze wilde meer met de praktijk van doen hebben. Twee jaar later hakte ze de knoop door en ging bij RENN-IV aan de slag als regiodirecteur. In 2006 werd ze benoemd tot lector Integraal Jeugdbeleid (nu Lectoraat Jeugd, Educatie en Samenleving) bij de Hanzehogeschool, de functie die ze tot aan haar pensioen, vorig jaar, bekleedde en helemaal zelf vorm gaf. Ze kon er al haar talenten, interesses en passies kwijt. In haar lectorale rede ‘*Ploegen & Bouwen: De brede school als open leergemeenschap*’ formuleerde ze een van haar belangrijkste uitgangspunten: “Een gezamenlijk gedragen pedagogische visie is het fundament van de brede school. Het is het kompas dat richting en houvast geeft. Samenwerking tussen professionals van onderwijs, opvang, welzijn en

zorg, samenwerking met ouders en burgers zijn geen doel op zich, maar manieren om complexe vraagstukken aan te pakken die je in je eentje niet te lijf kunt.”

Jeannette was een inspirerende en overtuigende verbinder. Krachten bundelend met vele anderen zette ze zich onvermoeibaar in voor een inclusieve samenleving, die aan elk kind een veilig en gezond opvoedklimaat biedt. Zo ontstond vanaf 2014 ook een nieuwe en intensieve samenwerking met de universitaire orthopedagogiek. Toen raakte Jeannette betrokken bij *Druk & Dwars*, een project waarin samen met gemeentes, het basisonderwijs, de kinderopvang en de sociale wijkteams gewerkt wordt aan het versterken van ouders en educatieve professionals om kinderen met (als) druk en dwars (ervaren) gedrag te includeren in het alledaagse leven van hun gezin en groep.

In 2019 sloeg het noodlot opnieuw toe. Bij Jeannette werd ongeneeslijke kanker vastgesteld. Het tekent haar persoon dat ze daags na die verpletterende diagnose toch in de corona zat toen Sanne te Meerman zijn proefschrift verdedigde. En nog een paar weken voor haar dood zat ze er weer, bij de verdediging van Maruschka Sluiter. Dat haar stoel niet leeg was op deze momenten, heeft voor zowel de betreffende promovendi als de promotoren veel betekend.

In juni 2020 ging Jeannette met pensioen. Bij haar afscheidsfeest ontving ze uit handen van de voorzitter van het College van Bestuur van de Hanzehogeschool de prestigieuze Hanzepenning. Het juryrapport noemt haar een bevlogen pedagoog voor wie ieder kind telt en voor wie inclusie gedurende haar hele loopbaan de drijfveer is geweest. Haar gedachtengoed heeft velen geïnspireerd en blijft doorwerken, in zowel het bruisende *Druk & Dwars* team als het bloeiende Lectoraat dat ze achterlaat. Samen met hen gaan ook wij haar uitstraling, aandacht voor anderen, humor en hartelijkheid ontzettend missen.

Intens gelukkig was ze met haar gezin: tweede partner Peter van Laar, hun beider kinderen en kleinkinderen. Zij moeten verder zonder deze bijzondere vrouw, die hen altijd omringde met liefde. Als een van de laatste dingen die ze deed voor ze stierf, las ze haar kleindochter een boekje voor. Zo was ze, Jeannette, ten volle uit.